

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih obakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doplačila naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na vsako leto izdajanje „EDINOSTI“ stane: celotno — letno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarica tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Renuncijacija nadvojvodinje Marije Henrijete.

DUNAJ 17. V cesarski palači se je danes na slovesen način vršila v navzočnosti cesarjevi renuncijacija nadvojvodinje Marije Henrijete, ki se v kratkem poroči s princem Gottfriedom Hohenlohe. Navzoči so bili še, nadškof kardinal Gruscha, več nadvojvod, najvišji dvorjanski, namestnik princ Hohenlohe, ki je bil za pričo svojem bratu, minister za unanje stvari, ministerski predsednik baron Beck, minister grof Appony kakor zastopnik dr. Wekerla.

Avdijence pri cesarju.

DUNAJ 27. Cesar je ob 2 in pol uri popoldne vsprejel ogrskega naučnega ministra Apponyja v posebni avdijenci.

DUNAJ 27. Cesar je danes ob 2 uri popoldne vsprejel ameriškega poslanika sir Francisja v posebni avdijenci. Sir Francis je izročil čestitke predsednika Roosevelta k vladnemu jubileju.

Jubilejne prireditve.

DUNAJ 27. „Fremdenblatt“ dementuje vest, da bi se prišli zastopniki tujih polkov, katerih imejtelj je cesar, poklonit na Dunaj. List pravi, da so z jubilejnim sprevedom dejativno zaključene vse jubilejne slavnosti.

Za cesarjev jubilej

ČERNOVICE 27. Občinski svet je povodom cesarjevega jubileja priredil danes slavnostni spreved vse šolske mladine.

Grof Lonyay obolel.

INOMOST 27. Grof Elemer Lonyay, ki se že nekoliko časa mudi tukaj, je opasno obolel. Poklicali so k njemu enega profesorja iz Inomosta, enega iz Monakovega in prot. Maragliena iz Genove.

Imenovanje.

DUNAJ 27. Cesar je imenoval podpolkovnika Adolfa Kalbaertha, pridelenega mestnemu poveljstvu na Dunaju, za mestnega poveljnika v Puli.

Deželni kniturni svet češki.

PRAGA 27. Danes ob 10. uri predpopoldne se je vršila glavna skupščina delegatov češkega oddelka deželnega kulturnega sveta za kraljevino Češko. Predsedoval je predsednik centralnega kolegija, princ Ferdinand Lobkovic. Na razpravi je bil tudi minister Prašek.

Demonstracije v Karlovih varih.

KARLOVI VARI 27. Tudi včeraj se je občinstvo zbiralo pred „Češko Besedo“. Mnogi, ki je bila večina iz okolice mesta, je orožništvo razgnalo. Z nočjo vred je nastal mir. Občina je sporazumno s zastopniki „Besede“ snela češke table s poslopja. V poslopju „Besede“ je nastanjeno deset orožnikov. Konsegnirano orožništvo ostane v Karlovih varih.

Slovanski državni poslanci v Petrogradu.

PETROGRAD 27. (Petr. brz. ag.) Včeraj se je v političnem klubu v navzočnosti treh slovenskih poslancev, Kramarja, Hribarja in Hlibovskega razpravljalo o vprašanjih, ki so v zvezi z vavoslovanskim kongresom. Razprave so se udeležili tudi zastopniki različnih skupin državne dume. Sinoči so različna slovanska društva v Petrogradu priredila na čast trem poslancem banket.

PETROGRAD 27. Dr. Kramar je bil danes v avdijenci pri ministerskem predsedniku Stolipinu. Razgovor je trajal pol ure.

PETROGRAD 27. („Slov. N.“).

Sinoči ob 6. uri je bil na čast poslancem dr. Kramarju, Hribarju in dr. Hlibovickemu banket v restavraciji Donoma. Banketa so se udeležili člani „Slovjanskega blagotvornega občestva“, „Gališko ruskega občestva“, „Slovjanskega oddelka ruskega sobranja in soborne Rusije“, ter razne druge ugledne osebe. Ob polu 10. zvečer so se gostje odpeljali v Pavlovsk na koncert, kjer je godba igrala razne slovanske točke. Danes dopoldne je bila slovanska služba božja v katedrali sv. Izaka. Na to je vsprejel ministerski predsednik Stolipin dr. Kramarja, Hribarja in dr. Hlibovickega v posebni avdijenci, ki je trajala izredno dolgo. Danes zvečer je „raut“ v Aleksandrovske dvorani mestne dume. Te prireditve se udeležijo: ministerski predsednik Stolipin s vsemi ministri, predsednik dume Homjakov, mestni župan z občinskim svetom, načelniki vojaških oblasti petrogradske garnizije, razni poslanci in člani vseh uglednejših društev. Jutri dopoldne ob 11. je zborovanje v klubu „občestvovnih dejateljev“. Po zborovanju odidejo dr. Kramar, Hribar in dr. Hlibovicki v gosudarstveno dumo. Zvečer je prijateljski sestanek v klubu na čast gostom. Na tem sestanku bo predaval general Volodimirov o svojem potovanju med zapadnih Slovanov, dr. Vr un pa o temi „Sinteza slovanske misli“. V petek popoldne se nadaljuje posvetovanje v klubu glede vsevolvanskega kongresa, zvečer pa je poslovljni banket.

Kazenska razprava proti Sicinskemu.

LVOV 27. Poljski listi poročajo, da je iz obtožnice proti Sicinskemu razvidno, da ni isti umoril namestnika Potockeega radi izida deželno-zbornskih volitev, ampak radi tega, ker je bil nahujskan od tretjih oseb. Kazenska razprava se bo vršila še le 25. junija in bo bržkone trajala le en dan, ker so, kakor priče pozvane le tri ali štiri osebe, ki so takoj po umoru prišle v sprejemno dvorano namestnika.

Nova belgijska zbornica.

BRUSELJ 27. Glasom izida parlamentarnih volitev, ki je tudi uredno potrjen, bo v prihodnji zbornici: 87 katolikov, 1 katolikodemokrat, 43 liberalcev in 35 socialistov. Opozicijski listi zatrjujejo, da izgube klerikalci večino na prihodnjih volitvah leta 1910, ko se obnovi polovica zbornice.

Predsednik Fallieres v Londonu.

LONDON 27. Princ Valeški in njegova soproga sta v Malbrough House priredila na čast predsedniku Fallieresu svečan banket. Gostje so se potem podali v palačo Buckingham, kjer je bil ples, katerega se je udeležilo 18 tisoč oseb.

LONDON 27. Predsednik Fallieres je danes predpopoldne vsprejel v palači St. James diplomatski zbor, nato so mu razne korporacije izročile adrese.

LONDON 27. V Guildhallu je bil danes na čast predsedniku Fallieresu zajutrek, na katerem sta bila tudi princ in princeznja Valeška, princ Kristijan Šlezvik-Holsteinski in princ Artur Connaught. Predsednika sta ob njegovem prihodu v Guildhall pozdravila lord-majord in njegova soproga ter ga odvedla v knjižnico, kjer je bila prečitana адреса mesta Londona na predsednika.

Obsojena radi rop na železnici.

VEVEY 27. Kazensko sodišče je radi rop na železnici v Montreuxu obsodilo Devoporskega na do smrti, soobtoženca Dubovskega pa na dvajsetletno ječo.

Hiša Bjeleckega je ležala na trgu. Ko je Olenin šel mimo nje, je zaslišal glas Bjeleckega: „Pridite vendar noter!“ in šel je v hišo.

Sedla sta k oknu in se pogovarjala. Kmalu se jima je pridružil Jeroška, v novem bešmetu, in se usedel poleg njiju na tla.

„Le pogledite, tam-le je aristokratski kupček,“ je rekel Bjelecki in smehljaje pokazal s cigareto na pisano gručo na vogalu. „Moja je tudi tam; vidite, tista v rdeči obleki. Čisto nova je. Zakaj se kolo ne prične?“ je zaklical Bjelecki in pogledal skozi okno. „Le malo še počakajte; ko se zmračí, pojdemo tudi mi tja. Potem jih povabimo k Ustjenki; moramo jim dati ples.“

„Jaz pridem tudi k Ustjenki,“ je rekel Olenin odločno. „Ali bo Marjanka tam?“ „Bo, le pridite!“ je dejal Bjelecki, najmanjše začuden. „Saj je jako lepo, ne?“ je dostavil in pokazal na pestro množico. „Da, jako!“ je pritrdil Olenin in se trudil, da bi se kazal ravnodušnega. „Na take praznike,“ je dostavil, „se mi vedno zdi čudno, zakaj so vendar vsled tega, da je danes na primer petnajstega, vsi ljudje zadovoljni in veseli. In vseh vidih praznik.“

Angleška flota na Norveškem.

LONDON 27. Na povelje admiraltete obišče prihodnji mesec kanalska flota Norveško. Odsotna bo iz Portsmoutha kake tri tedne.

Danski kralj.

KODANJ 27. Kralj se je danes povrnil s svojega potovanja v Avstrijo.

Bivši minister Rodriguez.

MADRID 27. Umrli je minister bivše španske republike, Rodriguez.

Maroko.

PARIZ 27. Iz Tangerja poročajo, da je sultan Abdul Aziz ukazal turokanskim pristaniskim oblastim, naj ujamejo odposlanca Mulej Hafida, ko se povrnejo z Francoskega ter jih vržejo v ječo.

Rusija.

Amurska železnica pred državnim svetom.

PETROGRAD 27. (Petr. brz. ag.) Komisija državnega sveta je z 27 proti 14 glasom vsprejela načrt tičoč se gradnje amurske železnice v obliki, odobreni od dume.

Interpelacija o Finski odklonjena.

PETROGRAD 27. (Petr. brz. ag.) Seja dume je bila zaključena po polnoči. Vse stranke so odklonile interpelacije tičoč se Finske. Interpelacijam v prilog je glasovala samo skrajna desnica.

Bomba proti vlaku.

MINSK 27. (Petr. brz. ag.) Blizu postaje Baranovitski je bila proti poštenu vlaku vržena bomba. Vlak je bil poškodovan. Poštni uradniki so bili lahko ranjeni.

K dogodku na zborovanju društva „Fascio“.

„Edinost“ je že prinesla komentar, v katerem je primerno ožigosala grdo in odločno demonstracijo proti poslancu profesorju Mandiču.

Dovolite, da tudi jaz spregovorim par besed.

O odločnosti dogodka priča najzgovorneje dejstvo, da ni bilo z lepa po kakem zborovanju, ki naj bi bilo le stanovsko in strokovno in absolutno brez vsacega strankarskega in političnega kolorita, toliko vrvenja in komentiranja med interesiranci, kolikor ga je ravno po nedeljskem zborovanju društva „Fascio“ — tega ujedinjenja državnih uslužbencev. In ti pojavi so veleinteresantni in karakteristični. Opažamo, da eni naravnost in brezobzirno obsojajo oni dogodek, drugi mu pa skušajo dati drugačno lice z drznimi insinuvacijami. Eni skušajo dokazovati, da one demonstracije ni zagrešil niti en državni uslužbenec, drugi pa segajo v svoji drznosti celo do trditve, da so Slovenci sami uprizorili, oziroma naročili ono demonstracijo, samo da morejo sedaj napadati društvo „Fascio“, oziroma italijansko socijalno demokracijo. Fakt je torej ta: da se nikdo ne upa opravičevati onega dogodka!

Ker torej vidijo sedaj, da je efekt demonstracije ves drugi, nego so računali nanj, hoteli bi jo zvaliti a svojih ram in jo naprtili na rame Slovencev! Ta maneuver je tako neumen in neverjeten, da pač ne treba izgubljati niti ene same besede, da bi ga zavračali. Ali beležimo ga radi, ker je v najjasnejši dokaz, da tisti demonstrantje — in če ne ti, pa njihovi razsodnejši zaplečniki,

Oči, obrazi, glasovi, kretanje, obleka, zrak, solnce — vse je praznično. A mi nimamo nobenih praznikov več!

„Da,“ je rekel Bjelecki, ki ni ljubil takih razmišljanj. „A zakaj ne piješ, stari?“ se je obrnil k Jeroški.

Jeroška je pomežiknil na Bjeleckega in rekel Oleninu: „Da, da, on je ponosen, ta tvoj prijatelj!“

Bjelecki je dvignil svojo čašo. „Alla birdi,“ je rekel in izpil. (Alla birdi pomeni: Bog je dal; to je običajni vljudni nagovor, ki se ga poslužujejo Kavkazci, kadar pijó skupaj.)

„Sau bul (zdrav bodi),“ je rekel Jeroška smehljaje in izpil svoj kozarec.

„Ti praviš: praznik!“ je rekel Oleninu, vstal in pogledal skozi okno. „Kakšen praznik je to! Ti bi bil moral videti, kako so se v starih časih imeli! Ko so prišle ženske na cesto, so bile oblečene v sarafane, s srebrnimi trakovi obšite. Na prsih so jim viseli cekini v dveh vrstah. Na glavi so imele zlate peče. Cin cin je delalo, kadar je šla katera mimo. Vsaka baba je izgledala kakor kneginja. Prišle so na cesto — cela čreda — in prepevale pesmi; vso noč je bilo veselo. In kazaki so zavabili sode na dvorišče, se usedli in

sedaj sami občutijo, kako je demonstracija proti Mandiču krvavo kompromitirala njihovo stranko in društvo „Fascio“ in ob enem le oškodovala interese njih, ki naj bi jih to društvo varovalo kakor stanovska in strokovna — nepolitična organizacija.

Poročevalec v „Edinosti“ ne le da ni v ničemer pretiraval, marveč je bil celo jako rezerviran in se kar vidi na poročilu, kako je avktor upravljal po čim milejih izrazih. Ne vemo pa, ali so ga pri tem vodili občiri do društva sploh, ali pa do uradnikov.

Mi pa bočemo izreči odkrito in oistro sodbo: mi se sramujemo, da je v vrstah državnih uradnikov tudi takih oseb, ki jim vzgoja ni dala niti najelementarnejših pojmov o taktu in pristojnosti, kakršna je v dolžnost vsakemu naobraženemu človeku, kadar zahaja v družbo.

Z ozirom na namen nedeljskega shoda pa jim moramo tudi očitati, da jim slepi fanatizem ubija vsaki čut solidarnosti in lojalnosti. Pokazali so: da nimajo smisla za solidarno postopanje, da je v njih strankarski in narodni fanatizem viši od skrbi za lastni blagor, in pokazali so očitno sovražstvo do onega dela davkoplačevalcev, ki bodo tudi morali prispevati k zahtevanemu poboljšku. Ali hočemo na tak način pridobiti potrebne nam simpatije, za svoje opravilene postulate?!

Mene je bilo sram in še sedaj mi je žal, da sem se dal pogovoriti od tovariša in da nisem na mestu zapustil dvorane. To bi bili morali storiti vsi trezni in dostojni zborovalci v protest proti takim nedostojnim elementom. Obžalujem, da nismo storili tako, kakor so storili izvestni uradniki na zborovanju uradniškega društva Casino, ker je predsednik vplel v svoj govor neke besede o pomenu letošnjega leta za vse prebivalce države in za uradnike še posebno. Ostentativno so zapustili dvorano. In to so bili somišljeniki njih, ki so v nedeljo pismo poslanca Mandiča spremljali z življenjem!

S tem so pokazali da niso le fanatiki, ampak tudi ignorante.

Priprost delavec, ki se ne prišteva takozvani „boljši družbi“ in sledi le svoji zdravi pameti in dobremu smislu, bo hvaležno vsprejemal roko, ki se mu nudi v pomoč. Kako nizko stoje demonstrantje od minole nedelje pod takim priprostim delavcem!!

Ti demonstrantje niso grešili le proti naši koristi, ampak žalili so tudi naš narodni čut — žalili so našo narodnost! Kaj naj mislijo o tržaških državnih uslužbencih slovenski davkoplačevalci!!

Na naš slovenskih državnih uslužbencih je, da odklonimo vsako solidarnost s takimi elementi. To smo dolžni svoji stanovski koristi, to smo dolžni tudi svojemu narodu.

Radoveden sem, kaj in kako mislijo oni, ki imajo prvo besedo v uradniškem društvu „Casino“? Ali hočejo še nadalje ostati solidarni s takimi elementi v žaljenju Slovencev in s tem tudi slovenskih uradnikov — svojih stanovskih tovarišev?!

Na adresu socijalne demokracije pa še eno samo besedo: to ni socijalizem, to je — fanatizem!! Državen uradnik.

Avstrijska poslanska zbornica.

Proračunska debata.

DUNAJ 27. Početkom seje je minister za notranje stvari baron Bienerth odgovoril

pili vso noč do jutranje zarje. Potem pa so se prišli za roke in šli v široki vrsti po vasi; kogar so srečali, so ga vzeli seboj. In šli so od onega do drugega. Včasih so popivali tri dni. Spominjam se še, kako je prihajal moj oče domov: rdeč, ves zabuhel, brez kučme, vse je zapil; prišel je domov in se ulegel. Majka je bila že vajena: prinesla mu je svežih iker in vina, da si je opomogel, in sama je tekala po vasi in iskala njegovo kučmo. Potem je spal dva dni skupaj. Da, taki ljudje so bili! A dandanes?!

„No, pa z dekleti v sarafanih, kako je bilo z njimi? Ali so se same zabavale?“

„Da, same! Pa so prihajali kazaki, včasih tudi na konjih, in rekli: Pojdimo kolo razdret! In prišli so, a dekleta so vzela polena v roke. Na masleni teden, če je pridiral tako kakšen fant, pa so začele udrihati, udrihale po konju in udrihale po njem. Če je pretrgal njih vrsto, pa je pograbil njo, ki jo je ljubil, in jo je odpeljal. „Moja ljubica, moja dušica!“ in ljubil jo je, kakor jo je le hotel. Da, to so bila še dekleta. Kraljice so bile!“

(Daije.)

PODLISTEK.

87

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEVN. TOLSTOJ.

Olenin je vse jutro hodil, po dvorišču v pričakovanju, da vidi Marjanko. A ona je, čim se je bila napravila, odšla v cerkev; potem je sedela z drugimi dekleti na klopi kraj trga in grizla pečke, ali pa je od časa do časa s tovarišicami pritekla domov in vesela in prijazno pogledavala gostača. Olenin se je bal ogovarjati jo šaljivo in pričo drugih. Hotel je končati včerajšnji razgovor z njo in dobiti od nje odločen odgovor. Čakal je zopet na tak trenutek, kakor je bil sinoči, toda ta trenutek ni prišel; a da bi ostajal še dalje v taki negotovosti, za to ni čutil v sebi več moči. Ona je odšla zopet na ulico in po kratkem obotavljanju je šel za njo, sam ne vedoč, kam. Šel je mimo vogala, kjer je sedela, blesteč s svojim modrim atlasovim bešmetom, in bolestnim srcem je slišal za seboj smeh deklet.

na interpelacijo glede včerajšnjega dogodka v Črni gori. Rekel je, da se je odposlalo tja državne funkcionarje, da natančno preiščejo dogodek, pri katerem je izgubilo življenje toliko oseb, in v zvezi z vzkličenjem med tamšnjimi kmeti. Istočasno uvede tudi orožniška oblast preiskavo proti orožnikom, ki so rabili strelno orožje. Minister je prosil poslance, naj počakajo s svojo sodbo, dokler ni preiskava končana. Apeliral je na poslance, naj mirno prebivalstvo, da bo možno izvesti preiskavo strogo stvarno.

Malorusi so izvajanja ministra večkrat viharno prekinili. Konečno je zbornica vsprejela predlog posl. Glabinskega, naj se debata o odgovoru ministra stavi na dnevni red prihodnje seje.

Zatem je zbornica nadaljevala debato o proračunu.

Posl. Chiari je naglašal, da je v interesu pravočasne rešitve proračuna in najvažnejših državnih in ljudskih potreb, da se spremeni tehniško postopanje pri razpravi o proračunu in reforma poslovnega reda na zakonitem potu brez vsakega foriranja. Govornik je omenil deloma skoraj anarhističnih razmer v upravi in je naglašal, da je dolžnost vlade, da zopet vzpostavi svojo avtoriteto. Ker ne zadostujejo obstoječi zakoni, mora vlada poskusiti, da to uredi sporazumno s parlamentom. Obsojati je vsako samostojno postopanje. Nemci nikakor ne smejo ovirati nemških narodnosti, a tudi ne dopuste, da se to zgodi na račun Nemcev. Govornik je naglašal brez-pogojno solidarnost vseh Nemcev, ki bodo popolnoma objektivno sodelovali na zakoniti ureditvi jezikovnih razmer na Češkem. Glede vere stoji govornik na stališču da je to stvar vsakega posamičnika. Mi moramo pa zahtevati, da ne pridejo javne stvari in izlast naše šolske in vseučilišne stvari nikdar pod diktat kakih določenih konfesijske. Po mnenju govornika je vspešen razvoj Avstrije možen le, ako so v svetu krone skupaj zastopniki različnih strank in narodov.

Posl. Damm in Kolovrat sta pohvalila vlado, ker je vsprejela v svoj program tudi jezikovni zakon. — Posl. Buzek je zagovarjal reformo uprave in rešitev narodnega vprašanja.

Nato je govoril posl. Roblek. Svoj govor je pričel slovenski ter po tem nadaljeval nemški. Pritoževal se je, da nima slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem in srednjih ni meščanskih slovenskih šol. Vlada ne izpolni niti najvažnejših zahtev Slovencev na polju šolstva. Govornik je potem obširno opisal vprašanje celjske gimnazije ter zahteval, da se ta zavod spoštljivo v višjo gimnazijo. (Mejkljic posl. Markblu).

Ponemčuje se na vseh poljih uprave, iz lasti pa v sodni upravi.

Tekom generalne debate o proračunu je večina govornikov zagovarjala reformo poslovnega reda, da se tako osigura delovanje zbornice.

Posl. Perić je pričel svoj govor hrvaški ter je potem nadaljeval nemški. Naglašal je potrebo vspešne rešitve narodnostnega problema v interesu končne ureditve našega razmerja do Ogrske. Govornik želi, da bi prišlo do postopne pogodbe z Rusijo v balkanskem vprašanju, pri čemer ima Avstrija vedilo stališče, opustiti pa mora vsako ponemčevalno politiko. Da zopet zadobimo izgubljen položaj na Balkanu, moramo našo politiko tako voditi, da se balkanski narodi prepričajo, da se v Avstriji ne zapostavlja nobenega naroda in da so predvsem zadovoljni Jugoslovani.

V interesu skupne monarhije in dinastije mora Hrvaška priti do vseh svojih zajamčenih pravic. (Pohvala.)

Posl. Trešić je naglašal, da se Dalmacija za nobeno ceno ne odpove inkorporaciji k Hrvatski.

Ako se Madjarom dovoli, da napravijo z hrvaško avtonomijo tabula rasa, potem je razpad monarhije neizogiben. — Nato je bila razprava prekinjena.

Prihodnja seja v petek.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 27. Po razpravi o indeminutnih stvareh je pričela zbornica posvetovati o noveli k kazenskem zakonu. Po izvajanjih poročevalca je bila razprava prekinjena in odgodjena na petek.

Minister za notranje stvari je nato odgovoril na več interpelacij posl. Mezöffyja (narodnega socialista) tičečih se splošne volilne pravice. Minister je izjavil, da je vedno upal, da bo mogel predložiti zbornici volilno reformo še spomladi, sedaj je pa izprevidel, da je treba tak važen zakonski načrt predložiti le tedaj, ako je dovolj časa na razpolago.

Minister je izjavil, da predloži načrt volilne reforme začetkom jesenskega zasedanja in sicer po možnosti že na prvi seji. O vsebini ne more še ničesar priobčiti.

Posl. Mezöffy je ob viharjem prigovoru izjavil, da ne more vzeti na znanje odgovora ministrovega, kajti minister je že enkrat obljubil, da predloži zakonski načrt na spomlad. Te obljube ni držal. Govornik nima nikakega jamstva zato, da predloži minister načrt na jesen.

Minister je odvrnil, da si od interpelanta prepoveduje, da dvomi o njegovih besedah. Kaj pozitivnega ni nikdar obljubil, ampak vedno je izjavljal, da upa, da mu bo možno predložiti volilno reformo že na spomlad. Danes je pa prevzel brezpogojno obliko.

Zbornica je vzela nato odgovor ministra na znanje z veliko večino.

Slovanska manifestacija v Podčrbradih za kulturne potrebe avstrijskih Slovanov.

Dijaštvo starodavnega češkega mesta Podčrbradi, kjer je zagledal luč sveta slavni češki kralj Jurij Podčrbradi, je 24. t. m. priredilo dostojanstveno manifestacijo za kulturne potrebe slovenskih narodov na Avstrijskem. Pod protektoratom mestnega sveta in okrajnega zastopstva se je vršil velik shod, na katerem se je pojavila na polju prosvete solidariteta slovenskih narodov: češkega, maloruskega, hrvaškega in slovenskega. Na ta shod so prišli češki državni poslanci Hráský, Čeh, prof. dr. Dřina, Velich, dr. Baxa, dr. Bulin, Rychtera in Dvořák; maloruska poslanca dr. Dnestrinskij in dr. Kolesa, slovenska poslanca prof. Mandić in Strekelj in Stjepan Radić iz hrvaškega sabora. Posl. dr. Kramář, Hribar in dr. Hibičevski so poslali pozdrav s potovanja v Petrograd; prof. Masaryk se je opravičil. Shodu je predsedoval Slovencem dobro znani prof. Hráský. Prof. dr. Dřina je kakor glavni govornik v krasnem govoru narisal glavno smer in zahteve, skupne vsem avstrijskim Slovanom. V dolgi vrsti drugih govornikov so spregovorili tudi drž. posl. Mandić in Strekelj ter imenitni slovenskega dijaštva Ph. C. Lah, znani mladi pisatelj. Na koncu je bila sprejeta resolucija, v kateri so formulirani zahtevki vseh avstrijskih Slovanov, izvzemši Poljake ki se niso vdeležili manifestacije.

Resolucija začena s protestom proti vsakršnemu omejevanju svoboda mišljenja in učenja in proti narodnostni nepravici, ki nenehskim narodom v tej državi odreja potreba kulturne zavode; dalje zahteva popolno enakopravnost in avtonomijo narodov na šolskem polju. Solstvo naj upravljajo pripadniki lastne narodnosti, v ministerstvu naj se ustanove narodnostne sekcije. Po naštevanju glavnih šolskih potreb poedinih narodov zaključuje resolucija: „Ker smo prepričani, da je veda moč in pravica sigurna podlaga države, hrepimo za tem, da bi država v kateri živimo, postala zares moderna država enakopravnih narodov in da bi v zadovoljstvo istih videla jamstvo za svojo boljše bodočnost“.

Hrvaška.

Nov škandal Rauchovega režima.

Še ni poglobilo ogorčenje radi nečutenega nasilja Rauchovega na oficijalno Ježiču, ki so ga po tridesetletnem službovanju vrgli na cesto, radi neke obsodbe iz leta 1907, ki jo je pa ban Rakodczy razveljavil kakor neveljavno in so šli spisi že ad acta. Na podlagi take obsodbe se je Rauch ljuto maščeval, ne da bi bil uvel kako novo preiskavo, edino zato ker je Ježič na zadnjih volitvah deloval za opozicijskega kandidata. Še je torej vsa javnost ogorčena radi tega čina kanibalske krutosti, že je prišel na dan nov veliki škandal Rauchovega režima: Polban Cernoković je dal namreč podeliti svojemu lastnemu sinu stipendij 1600 K, da mora studirati v Švici. Isti tiran Crnković, ki meče uradnike z družinami vred na ulico, ki odjemlje sirotam stipendije, ki odteza gimnazijcem, sinovom siromašnih starišev, oproščene od šolnine, ki je na stotine domačih dijakov pogajal v tuji svet, isti Crnković, ki dobiva mastno plačo petnajst tisočev kron — isti Crnković zlorablja svoj službeni položaj, da naklanja — samemu sebi stipendijo 1600 kron!!

A da bo vidna vsa grdobina te zlorabe, treba vedeti, da bo Crnkovićev sin studiral v tujini zato, da se odtegne vsaki kontroli, da je tako revno klasificiran da bi ga niti od šolnine ne smeli oprostiti; da je ta stipendija dovoljen za neomejen čas, to je, dokler bo ta protežiranec studiral, dočim se stipendije navadno podeljavajo za določen čas; da še nikdo ni dobil tako velikega stipendija, ker se navadno ta svota razdeljuje na več dijakov; in slednjič: da je bil ta stipendij podeljen že sedaj, dočim se stipendije navadno podeljujejo koncem poletja, ali pa še le začetkom šolskega leta.

Ali ravno to je tolažljivo na tem nezasišlanem škandalu. Crnković bržkome sluti, da ga ob koncu poletja ne bo več pri koritu. Zato je hitel, da vzame iz korita dokler je še čas za to!

Rauchov zistem je zistem korupcije in nemorale na višku.

Zaderski nadškof dr. Dvornik se je minolo nedeljo mudil v Zagrebu. Posetil je nadškofa Posilovića in župana dr. Amruša. Nadškof Dvornik ki je bil več časa hudo bolan, je dobro okreval.

Kazenska razprava v Cetinju.

Iz Cetinja javljajo: Kazenska razprava v aferi o bombah bo trajala nad dva tedna. Obistnost je precej razburjena. Policija je poostila svoje odredbe. Prvi dan razprave ni minul mirno, ker je predsednik sodišča dal dijaka Vojvodića radi neposlušnosti odvesti iz sodne dvorane. Obtoženci protestirajo in zahtevajo inozemske odvratnike.

Senzacija je vzbudila obtožnica, v onem delu, kjer pravi, da ima atentat svoj izvir v Belegradu. Obtoženi Čulačić je priznal, da je prinesel bombe iz Belegrada. Rekel je, da jih je prinesel bivšemu ministru Rajčeviću,

da so jim na razpolago v revoluciji, ki so jo pripravljali. Odločno je pa protestiral proti temu, da bi bil kdo pripravljatelj atentat na koeza. Čulačić je rekel, da ni zarotnik, ker se je hotel boriti samo proti vladi dra. Tomaničeva.

Volitve v srbsko skupštino

se bodo vršile prihodnje nedelje dne 30. t. m. Volilni boj je jako hudo in se ga udeležujejo vse stranke. Vlada je ostala zvesta dani besedi, da bodo volitve povsem slobodne in hoče umiravati nekatere politične uradnike, ki so hoteli vplivati na volitve. Javno mnenje ni ugodno opoziciji zato, ker je z obstrukcijo preprečila parlamentarno delovanje in bržkone izide vladna radikalna stranka še bolj ojačena iz izvolilnega boja.

Za volitve v skupštino velja proporcionalni sistem. Dežela je razdeljena na 17 volilnih okrožij in v vsako okrožje voli določeno število poslancev. Volilci glasujejo le za posamične liste, a iz vsake liste je proglašeni po vrsti toliko kandidatov izvoljenimi, da odgovarja številglasov, ki jih je dobila določena lista.

Volitev je tajna.

RUSIJA.

Witte v komisiji za amursko železnico.

V amurski komisiji se je grof Witte izjavil za gradnjo amurske železnice le pod pogojem, da se bo železnica gradila postopno in da se najprej, za prvi del proge dovoli le 16 do 20 mil. rubljev. Nadalje mora ruska država sama graditi železnico, ne da bi se pri tem udeleževali koncesionarji in inozemski kapitalisti.

Drobne politične vesti.

Grški teroristi v Solunu. Iz Sofije poročajo, da je v Solunu v kratkem pričakovati atentatov, ker je prispelo tjakai iz Grške 28 teroristov, ki so prevedjeni z orožjem in razstrelivnimi snovmi.

Relegacija maloruskih gimnazijcev. Iz Przemysla poročajo: Gališki deželni šolski svet je s tukajšnje gimnazije relegiral šest dijakov pod pogojem, da jih vsprejme nazaj, ako bodo na kazenski razpravi oproščeni. Omenjeni dijaki so namreč javno odobraval umorstvo grofa Petockega. Drugi štirje gimnazijci so bili izključeni z vseh avstrijskih gimnazijev.

Dnevne vesti.

Radostna vest. Odboru N. D. O.

O. se je posrečilo pridobiti za eno predavanje znanega učenjaka, poslanca hrvaškega sabora in delegata v ogrsko-hrvaškem parlamentu, vseučilišnega profesorja, g. dr. Gjura Šurina-a. Bode predaval v gledališčni dvorani Narodnega Doma o važnem aktualnem vprašanju. Naslov predavanja in dan objavimo jutri.

Ni treba niti dvomiti, da bo naše občinstvo umelo uvaževati tak izvanredni dogodek. Ni nam dana le prilika, da bomo videli in slišali izbornega učenjaka in vplivnega politika, nego tudi da bomo izrazili svoje vroče simpatije nedavni žrtvi Rauchovega besnila. Radi tega smemo biti marljivemu odboru N. D. O. zares hvaležni na tej — radostni vesti.

Vadniški učitelji — pozor!! Kakor se čuje iz učiteljskih krogov je učiteljem in učiteljicam na tukajšnji državni meščanski deklški šoli zagotovljen letni približek 400 K, pa le tistim, ki so položili izpit za meščanske šole. Mi nimamo nič prigovarjati proti takem poboljšku, ako se podeli v s e m vadniškim učiteljem, ki imajo zahtevano kvalifikacijo, pa naj so tukaj na državnih šolah, ali pa kjer drugje na kaki vadnici.

Ako bi se pa hotelo to priznati kakor nekako favoriziranje gori omenjenega ponemčevalnega zavoda — potem pa bi se že morali najodločneje upreti proti takemu zlorabljanju državnih sredstev. Kajti zakou od 15 svečana minolega leta o regulaciji plač vadniških učiteljev in učiteljic niti ne govori o kaki posebni kategoriji, ki je ta zakon kakor take ne pozna.

Tudi s preobloženjem z učnimi snovmi se ne more opravičevati tako jednostranost v prilog učiteljem na tukajšnji meščanski šoli. Kajti ti poslednji imajo po največ 20 ur pouka na teden, dočim poučuje vadniški učitelj najmanj po 25 ur.

Da pa vsi učitelji ne morejo biti namješčeni na Lipskem trgu v Trstu — to je menda jasno in gotovo. A da jih je že več prosilo na ta zavod za eno sli drugo skupino in da se jim ni posrečilo prodreti na imenovanje, na tem menda niso krivi oni sami, temveč je vzrok v zistemu, ki velja za imenovanja na to šolo. Kdor pozna razmere na tem zavodu, ve, da je vsikdar imenovan tisti prosilec, ki je vodji po volji, pa tudi če nima izpita.

Nezaslišana krivica pa bi bila, ako bi se hotelo vadniškim učiteljem vzkrati uvodoma omenjeni približek. Posebno poudariti treba tu, da mora vadniški učitelj poleg 25 ur razrednega pouka na teden tudi na učiteljsko voditi didaktične vaje, in mnogokateri pouče-

vati ali petje, ali risanje, godbo, telovadbo, ali še kake druge predmete, primerno njegovi strokovni naobrazbi oziroma položenemu izpitu. Že iz tega razloga jih ni smeti izključiti, ker čisto nadomestujejo tudi glavnega učitelja.

Torej vsi vadniški učitelji vse Avstrije, ki imajo izpit za meščanske šole, pak službujejo na kaki vadnici ali na državni ljudski šoli, naj zahtevajo oni letni približek 400 K. Priporočamo stanovskim glasilom, naj propagirajo to zahtevo v interesu učitelstva!!

Iz Barkovelj. V par dneh izgubimo finančnega komisarja g. Stiploška, ker je po- višan v službi. Ob enem čujemo, da pride zopet, v Barkovelj kakor vodja finančnega oddelka respicijent Lappe iz Zavelj. Mi ga ne maramo, kajti čuli smo, kako je postal s strankami kakor vodja postaje na Katinari. Gospod finančni svetnik Pederszoli ima v svojem uradnem delokrogu dovolj inteligentnih finančnih organov, ki znajo vestno in točno opravljati svojo službo, na zadovoljstvo viših, podrejenih in ljudstva. Takega moža naj nam pošlje v Barkovelje!! Prosimo, ker želimo živeti v dobrem razmerju tudi z finančnimi organi.

Glas ljudstva, božji glas!

Kongres „Lege nazionale“. V nedeljo je imela „Lega Nazionale“ svojo glavno skupščino v Rivi na južnem Tirolskem. Leta 1907 je imela ta italijanska šolska družba 307.112 K dohodkov in 249.860 K izdatkov, skupno premoženje „Lege“ je znašalo koncem leta 1907 — 746.562 K. — „Lega“ vzdržuje 72 šol in jih podpira drugih 31; družba je priredila 43 večernih tečajev in ima 80 ljudskih knjižnic. S posebnim navedenjem je bilo vsprejeto poročilo dalmatijske skupine. Skupno premoženje dalmatijskih skupin je znašalo 217.253 K. (Najbrže niso pa tega denarja zbrali sami dalmatinski Italijani, marveč je prišel od preko morja. Op. ured.) Skupščina je vsprejela tudi resolucijo v prilog italijanskemu vseučilišču v Trstu in začasno priznanju diplom, doseženih v Italiji.

Slovinci, ogledajte si gornje podatke in vzgledujte se na njih!

Z Opčin. V nedeljo torej, kakor je bilo svoječaso naznanjeno, vršila se bo na Opčinah vrtna veselica, pevskega društva „Zvon“.

Redkoma se naše društvo oglašja; saj bo kmalu leto dni, odkar ni v svojem kraju vsprejemalo gostov in prijateljev mila slovenske pesmi. In to v sled pomanjkanja zaprtega prostora. Sedaj kliče openski „Zvon“ vsem prijateljem lege pesmi: na svidenje prihodnje nedeljo na lejem dvorišču gospe vd. M. Drašček, v senci košatih kaštanjev!

Zabave ne bo manjkalo, za postrežbo bo skrbelo 11 (enaajst) gostilničarjev! Igra bo rudila smeha „za počit“. Svirala bo dobroznana Wagnerjeva godba. Plesalo se bo na podovih (brjarju). Petje! O tem Vam nič drugega ne rečem nego: Kdor pride, se ne bo kesal tistih dvajset novčev, ki jih je dal za vstopnico.

Gledališka predstava v Škeđnju. Danes priredi tržaško slovensko gledališče v Škeđnju v Sanci-u čemotovi dve rani veliko gledališko predstavo. Predstavljalo bo slovečo, krasno narodno igr o 5 dejanjih „Revček Andrejček“. Škeđnjcem se nudi ta redka in izborna zabava, katere naj bi nihče ne zamudil. Vstopnina na predstavo je jako nizka: znaša samo 50 vinarjev. Predstava začne točno ob 6. uri zvečer, na kar opozarjamo posebno one, ki se popeljejo iz Trsta na predstavo.

Družba sv. Cirila in Metodija v Ljubljani razpolaga sedaj z razglednicami umrlega mecenca Polaka. Zanimanje za te razglednice je bilo veliko, prvi komadi so se razpečevali po kroni. Seveda cena jim je določena, kakor drugim družbinim razglednicam. Prepričani smo, da ga ni zavednega Slovence, ki bi ne želel imeti slike velikega slovenskega rodoljuba Viljama Poljaka. Narodila na te razglednice, kakor na Vodnik Blawoisove, vsprejema pisarna družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani, „Narodni dom“.

Nabiralniki družbe sv. Cirila in Metodija, ki jih ima v evidenci moška podružnica v Trstu so dali v tekočem maju (otvarjenji 26. t. m.) sledeče zneske: v kavarni Commercio 35 K 20 v., pri g. J. Gorenjcu 3 K 66 v., v restavraciji Balkan 2 K 46 v.; nabiralnika v Čitalnici in kavarni Balkan n hila možno odpreti, ker se je pri odpiranju v Čitalnici zlomil ključ. Želeti je, da bi se tudi nabiralniki v Balkanu tako izkazali kakor oni v kavarni Commercio. Svota 41 K 32 v., je poslana 26. t. m. v Ljubljano.

Razpisana služba. Pri c. kr. višem deželnem sodišču v Trstu je izpraznjeno mesto sodnega sluga.

Družba sv. Cirila in Metodija razpolaga z malimi, prav ličnimi nabiralniki, ki so prav pripravi za pisarne in privatne hiše. Nadejamo se, da jih rodoljubne družine nemudoma pokličejo na delo. Prosimo!

Za družbo sv. Cirila in Metodija so zbirali učenci neke šole stare časopise in star denar, poslali so tudi rabljenih znamk in stanjol-papirja. Časopise so prodali za 2 K 80, stari denar je prodala pisarna za 1 K 27 v. Po vzgledu tek rodoljubnih matčkov naj se pobira po vsem Slovenskem stare časopise; odjemalci jim bodo trgovci, prejeti stari denar pa bi prodala pisarna. To bi vrgla družbi znatnih dohodkov. Na delo rodoljubno tudi slovenski malički.

Binkoštni planinski izlet. Tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ naznanja planincem in prijateljem prirode, da priredi dne 7. in 8. junija velik dvodnevni planinski izlet čez: Dol-Otlico v Idrijo in na Črni vrh.

To je eden najkrajših izletov, ki se odlikuje izlasti po pestrih slikah planinskega sveta. Tu krasne doline s kristalno čistimi, žuborečimi vodicami, tam planine s prijaznimi selišči, zraven zopet bujni gozdi in pisane livade; vse to se spaja v divno romantično sliko, da se dviga potniku nehote v srcu spev:

„Planinski svet, ti si krasan
Ti poln največje si lepote!“

Vsa pot je pa tudi brez vsacega napora, ker so steze, ceste i. t. d. jako priležno izvedere in ni treba plaziti po nikabih, skalnatih gorskih slemenih.

Nadejamo se, da vzbudi ta prelepi izlet med našimi vrliimi planinci le vesel odziv; ter pokažimo svetu, da

Gore slovenske, najzljubše so gore,
Kras preponosen so naše zemlje!

Ves natančen vsopred glede odhoda iz Trsta, posamičnih krajev, kakor tudi vsa navodila objavimo v kratkem.

Odbor S. P. D.

Tržaška mala kronika.

Ivan Grozni II. Ivan Urankar, 27 leten dninar iz Trsta, se je včeraj povrnil domov nabit kakor kanon. Njegova priljubljenost, Marija Schibing, s katero stanuje v ul. Media št. 15, je pijanca hudo ozmerjala, kar ga je peklenko razjezilo. Zgrabil je krivec in z njim začel udarjati na levo in na desno, da je polomil pol hiše. Slednjič je nakupil sredi kuhinje gumado drv in cunj in prižgal jo. Na krik ženske so pritekli sosede, ki so poklicali redarje. Ivan Grozni je končal v luknji.

Velika nesreča z avtomobilom. Predsinočnjem okrog 6. ure je pripeljal eleganten avtomobil z napisom „Automobile Club Trieste“ — 379 po državni cesti od Celja proti bistrškemu mostu pri Domžalah. Tikoma pred mostom srečal je voznika, čigar konji so se jeli plašiti. Šofer se je sicer izognil, a pri tem zadrl vsled brze vožnje v obcestni kamen s tako silo, da je bil globoko zakopan kamen izruvan. Obenem je krmilo odpovedalo, in avto mobil je zavozil v nasprotno stran mostu v ograjo, katero je odtrgal in avtomobil se je s štirimi osebami zvrnil v strugo Bistrice. Pri tem si je šofer zlomil nogo in spahnil v rami roko ter dobil v prsih poškodbe, da bo težko okrevati, ostala dva pa sta dobila le lahke poškodbe. Avtomobil je momentano neraben ter potrebuje znatne reparature.

Avtomobilisti so Rok in Eugenij Osvaldella, lastnika tukajšnje livarne Osvaldella v ul. Media 28 — kakor rečeno, le lahko poškodovana — in šofer Viktor Riva star 20 let, iz Trsta, katerega so sprejeli v IV. oddelku tukajšnje bolnišnice.

Dviganje potopljenega parnika. Danes začne dela za dviganje potopljenega parnika „Vasta e Guerrero“. Potapljači, ki so preiskali lego parnika, pravijo, da isti leži nagnjen proti vznožju valoloma 12 metrov pod vodno gladino. Potopljeni parnik sicer popolnoma ni ne ovira promet v luki, niti se ne splača rešiti ono staro šaro; toda umevno je, da ne gre pustiti tako maso v morju. Pridobljeni material in blago bosta odškodovala za stroške dviganja.

Tatvina med pretepom. Sinoči ob 11. uri je nastal na trgu Barriera pretep, ker si je nekdo dovolil neumestno šlo proti nekemu parčku. Okolu pretepačev se je nabralo čez tisoč radovednežev, od katerih ni bržkone niti deseti del vedel, zakaj se gre. Čim manj so ljudje vedeli, za kaj da prodajajo zijala, tembolj je seve delovala fantazija in povprašujoči je izvedel kar cele romane v vseh možnih variacijah.

Bolj praktični pa so bili p. n. neznanec, ki so pustili druge zijati in so med tem ulomili lopico brusca, ki se nahaja v veži hiše št. 3 na istem trgu, in odnesli 5 ali 6 omotov nožev in škarij v vrednosti 150 kron.

Tatovi bicikljev. Težak Hektor Adamič, star 30 let, stanujoči v ul. Gatterii št. 26, VI. nadst., in Ivan Rastelli, star 25 let, brez posla in stanovanja, sta bila aretirana od ... starinarja Ivana Zanetti, v ul. Caprin št. 1, ko sta mu prodajala bicikelj dvomilne lastnine. Poizvedelo se je potem, da sta odnesla bicikelj iz vratarjeve lopice v hiši št. 1. ul. Massimo d'Azeglio, ulomivši vrata. Policija je priporočila oba tatova.

Ponočna inspekcija mesarn in skladišč. Včeraj zjutraj ob 4. uri sta bila aretirana v ul. Beccherie težak Gentile Veronesi, star 25 let, in tesar Atilij Bordignon, star 20, oba brez službe. Poskušala sta vdreti v mesarno Rudolfa Keber v isti ulici.

Težak Albert Sieger, star 19 let, je bil predsinočnjem zasačen, ko se je ravno vtiho-tapljaj v skladišče trdke Jurij Perissich skozi lino nad durmi. Pomagala sta mu dva fanta, ki sta ga noter porivala skozi lino; ona dva sta srečno ušla, Sieger pa je obvisel v zraku, dokler ga ni redar vlekel dol za nogo. Na policiji se je izvedelo, da je Sieger tudi v sorodstvu s benetsko policijo, ki ga že dolgo išče, ker je ušel iz tan ošnjega zapora.

Smešnica. Pri krojaču. Krojač: Ako želite, podložim malo vate na ramena. — Šolarček (proti materi): Ako nimate nič proti temu, mama, naj se podloži sedež v hlačah.

Koledar in vreme. — Danes: Vnebohod Kristov. — Jutri: Maksim šk. — Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 17° Cels. — Vreme včeraj: lepo, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: — Oblačno, spremenljivo, živahni vetrovi, topla temperatura. Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

Odbor dramatičnega društva v Trstu naznanja s tem p. n. članom, da se bo VII. redni občni zbor vršil definitivno v četrtek dne 5. junija ob 9. uri zvečer v čitalnični dvorani v Mar. domu. Dnevni red je sledeči:

1. Predsednikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Prememba društvenih pravil.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajnosti.

Vabljeni so gg. člani, da se tega večnega zbora polnoštevilno vdeležijo.

Redni občni zbor „Slavjanske čitalnice“ se bo vršil dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev predsednika, odbornikov in namestnikov. 5. Slučajnosti. — Členi društva se tem potom uljudno pozivljajo, da se v obilem številu vdeležijo občnega zbora.

„Delavsko podporno društvo“ nananja svojim p. n. členom, da se je uvedel v uradu popoln nedeljski počitek, pričenši z dnem 31. t. m., vsled česar odpade nedeljska ambulanca. Namesto te slednje obdržavala se bo ambulanca vsako soboto ob 7. in pol uri zvečer. Odborove seje so se prelozile od četrta na soboto ob običajni uri. Urad bo odprt vsaki dan do 7. ure zvečer.

Tržaško koles. društvo „Balkan“. Ker se ni mogel vršiti zadnje nedeljo izlet v Dolino, vrši se isti danes. Odhod iz ulice Stadion 19. (kjer ima društvo svoj sedež) točno ob 3. uri pop. Rednik: Just Sosič.

Kolesarji ki bodo dirkali dne 8. junija, so naprošeni da pridejo danes gotovo ob 12 in pol pred kolodvor južne železnice, kjer bo skupen odhod v Gorico. Zdravo!

Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju si je izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: predsednik: agr. Albert Vedernjak, podpredsednik: geom. et cult.

Obrtnij. društvo v Barkovljah vabi na

izvanredni občni zbor

ki se bo vršil

dne 11. junija 1908 ob 8. uri zveč.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Sprememba društvenih pravil.
3. Razni predlogi.

Odbor.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

Zdravnik in ranocelnik
Dr. Dinko Tecilazić
ima svoj ambulatorij
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadion 6. I. n. Telefon 18, IV
(gledal. Fenice)
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Gumijevi izdelki in podmorske cevi.

Josef Reithoffer's Söhne Dunaj

Podružnica v Trstu - Corso 29

Zaloga hlačnikov, podvez za nogovice in obujke, lepenov, ženskih pasov itd.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj pri najo boljše in najtrajnejše mazilo, ki hranya nove in stare plasti na asfaltičnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminatu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kiselina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolzila olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kožo, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Želez. kina-vino Serravallo

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzročea voljo do jedi utrjuje želodce in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

Ako hočete, da Vam lasje zrastejo in postanejo lepi,

Ako hočete, da Vam ne bodo lasje izpadali,

Ako hočete, odpraviti z glave luskinе, rabite edino le znamenito

Chinina

Salus

Na prodaj v parfimerijah mirolilnicah in brivnicah v buteljkah po

K 1-20 in K 1-80.

Paziti je na ponarejanja.

Neštevilno spričeval dokazuje izbornost in vspeh.

SLOVENCIM NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: ::
Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni) (Calzoleria Parigina)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

tehn. Dragotin Gustinčič, tajnik: stud. for. Vojko Koprivnik, blagajnik in knjižničar: stud. for. Ivan Možina, namestnik: stud. far. Robert Hartman, preglednik: stud. far. Franjo Spiller, stud. for. Gustav Hričič.

Narodni pipčarski klub od Sv. Jakoba poziva vse svoje redne in izredne člene, da se gotovo udeležijo rednega običnega sestanka, ki se bo vršil dne 1. junija ob 9. uri zvečer v gostilniških prostorih g. Babčiča. Na dnevnem redu so razne, na klubovih tablicah v omenjeni gostilni označene točke.

Darovi.

V počaščenje spominja pok. Frančiške Muha je tržaški ženski podružnici Sv. Cirila in Metodija darovala 10 kron rodbina Bartel. Denar hrani uprava.

Književnost in umetnost

„Slovenska Matica“ je imela v ponedeljek, kakor smo včeraj na kratko javili, svoj 44. redni občni zbor. Navzoči so bili tudi trije zastopniki „Matiče Hrvatske“ gg. dr. Radić, Otner in prof. Iveković. Predsednik „Slov. Matic“ dr. Ilešič je imel govor o kulturi in politiki. Razvijal je pojem kulture, razmerje kulture do politike in pomen kulturnega delovanja. V dobi demokracije naj se tudi kultura demokratizira, a demokracija kultivira. Ljudstvo bo vodilo dobro politiko le tedaj, ako bo izobraženo. Slovenski in hrvatski narod sta navezana eden na drugega; zato naj se ta vzajemnost uveljavlja bolj in bolj. Narod, ki kulturno ne napreduje, nima bodočnosti.

Gosp. dr. Ante Radić, viharno pozdravljen, je prinašal pozdrave „Matiče Hrvatske“ skupščinarjem in vrlemu predsedniku „Slovenske Matic“, dr. Ilešiču. Hrvatje se veselo vsakega pojasa v delovanju Slovencev, ker nas oboje vežejo skupne vezi.

V zadnji upravni dobi je imel odbor osem sej. Odsek za tehnični slovar je zboroval dvakrat; to delo bo dovršeno do konca oktobra t. l. Krajepisni odsek je imel dve seji. Dasi je v Cislitvanski 1082 slovenskih občin, obsega nabrano gradivo šele 346 občin. Slovenski zemljevid bo izdelan do srede meseca avgusta t. l.

Lanske izdaje „Matiče Slovenske“ obsegajo skupno 97 tiskanih pol. Izdalo se je deset knjig. Za leta 1908 izda „Matica“ sledeče knjige: 1. Trubarjev zbornik z ilustracijami, ki bo obsegal znanstvene razprave iz protestantske dobe slov. književnosti. 2. Strekelj: Slov. narodne pesmi 12. snopič. 3. Zabavna knjižica XX. zvezek. 4. Seidl: Kamniške ali Savinjske Alpe, II. del. 5. Preizvedbi iz svetovne književnosti 5. zvezek: Goethejev Faust I. del, v prevodu g. Funtka. 6. Hrvatska knjižnica. 7. Knezova knjižnica XV. zvezek. Konec minolega leta je imela „Slovenska Matica“ 4174 členov, zaupnikov je 207. — Dohodkov je imela „Slovenska Matica“ leta 1907 36.150 K 12 st. in izdatkov 40.505 K 88 st. Društveno premoženje je 31. decembra 1907 znašalo 109.966 K 20 st. (5659 K 90 st. manj nego leta 1906.) Skupno premoženje narodnih ustanov, ki jih pravlja „Matica“, znaša 72.239 K 57 st. (za 3530 K 94 st. manj nego l. 1906).

Dopolnilna volitev odbora se je vršila po listkih. Oddanih je bilo 96 glasov, od teh 88 veljavnih. Izvoljeni so bili sledeči gg.: Dimnik Jakob, Koblar Anton, dr. Opeka Mihalj, Pieteršnik Maks, dr. Sket Jakob, Župančič Vilhalld kakor dosedanjí odborniki; na novo pridejo v odbor: dr. Poljanec Leopold, profesor v Mariboru; Maselj Franj Podlimbarski, c. in kr. stotnik in pisatelj v Ljubljani; dr. Mehovic Fr. c. kr. sodni tajnik v Ljubljani; Schwendter Lavoslav, knjižničar v Ljubljani; Škrbinc Silvester, trg. knjigovodja v Ljubljani.

Tri povesti g. ofa Tolstega so izšle v lični knjigi za jako nizko ceno 80 vinarjev. Knjiga je naprodaj v tiskarni „Edinost“ in v vseh slovenskih knjigarnah.

Te knjige je vdobiti v slovanski knjigarni in papirnici g. JOSIP a GORENJEV v Trstu ulica Valdirivo št. 40.

Vesti iz Goriške.

Dornberški fantje priredijo dne 31. t. m. javen ples v prostorih g. Karla Kerševanja pri „Edinosti“. K plesu bo svirala godba bosanskega pešpolka št. 4 iz Trsta.

Obrtno nadaljevalna šola za klesarje v Nabrežini. Dne 31. maja 1908 bo na tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli za klesarje slovesen zaključek šolskega leta 1907/1908 z razstavo šolskih izdelkov klesarskih vajencev in pomočnikov.

Prijatelji šole in napredka so vabljeni, da se vdeležijo te slovesnosti, ki se prične ob 11 uri predpoludne v šolskih prostorih.

Razstava bo odprta: predpoludne od 11 do 12 in popoldne od 2 do 5 ure. Vstop je prost.

Vojaški nabor za goriško-okolico je prišel v terek. Prišlo je 119 nabornikov; potjenih je bilo 43 v aktivno službo, 10 v rezervno. Nabor bo trajal do sobote.

Vesti iz Istre.

Razvitje zastave v Pobegih. Povsko brašno in godbeno društvo „Ilirija“ pri Pob-

gik prosi vsa ona bratska društva, ki žele sodelovati na njega slavnosti razvitja društvene zastave dne 21. junija t. l. naj blagovole to naznaniti odboru najkasneje do 10. junija ter navesti tudi zbor oz. zbor, s katerim hočejo nastopiti na slavnosti.

Ker je pričakovati, da bo več društev sodelovalo na slavnosti, prosi podpisani odbor da bi se vsako društvo prijavilo le z jednim zborom, ter da bi v svrhu sestave pravilnega in natančnega razporeda, naznanilo tudi skladatelja dotičnega zbora. Istotako naj ona bratska društva, ki se nameravajo udeležiti slavnosti z društveno zastavo, blagovole tudi to naznaniti.

Na razvitju zastave bo iz prijaznosti kumovala gospica Ljudmila Šiškočičeva, hčerka našega rodoljuba gospoda Dragotina Šiškočič, trgovca in posestnika v Černikalu.

Vesti iz Štajerske.

Umrli je ravnatelj zdravilišča Gleichenberg inženir Jurij Bardel.

Štajerska deželna šolska nadzornika Peter Končnik in Leopold Lampel sta dobila red železne krone III vrste.

Vesti iz Kranjske.

Izobraževalno društvo v Dolenjivasi pri Senožečah priredi na binkoštno nedeljo veselico s petjem, igro in plesom v prostorih g. Ivana Franetiča. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu.

MALI OGLASI.

Izučeni trgov. pomočniki dela ve sprejmejo za razpošiljalno trdko. — Ponudbe post. Postfach N. 69 Trst 7.

Proda se ali da v najem nov dvorec

(bivše stanovanje pesnika Gregorčiča) nahajajoč se na prijaznem gričku na Gradišču v Vipavski dolini pri Gorici. Isti je obdan s 50.000 m² zemljišča, koje sestoji iz vinogradov, sadnih vrtov in gozda. Dvorec ima 14 prostorov, konjarnico, kolnico (lopo), skedenj, vrt, verando, vodo-studenčnico in iz vodnjaka. Sploh vse potrebno, kar spada k dobro urejenemu dvorcu. Solnčnata lega, nič prahu, krasen razgled po okolici; pripraven kraj za zdravilišče, 30 minut oddaljeno od postaje Prvačina.

Natančneje se izve pri

g. FRAN-u MIKLUŠ-u, Gradišče, pošta Renče

VELIKO SKLADIŠČE

All' Universo

Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 1

Ob priliki birmo veliki dohodi oblek iz modernega blaga za dečke.

Elegantni kroji.

Bogata izbira oblačil vsake barve, belih, erême, modrih itd. itd. za otroke.

Trgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11.

Novi dohodi blaga. Pajčolani od gl. 1-80 naprej, cvetlice in vse potrebno za birmo, po najnižjih cenah.

Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi

Delniška družba v Osijeku.

Glavno zastopstvo

za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmacijo

Friderik Schwarz, Trst

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

Nova hiša nad Salita di Greta št. P. 432. Mala stanovanja, 2 sobi, sobica, kuhinja, na razpolago takoj ali za 24. avgusta t. l. Najemnina 490—480 K. — Informacije via Lavatoio 4, I. nadst. 758

Odda se lepa meblirana soba, Via Coronio št. 29, soba št. 15. 780

Gostilno z 21 sobami in mesnico ob dež. cesti 10 mm od drž. kolodvora, d a m v najem radi družinskih razmer sposobni osebi proti primerni položini. Maks Ličen, veleposesnik v Rihemberku. 781

Acetilenski koncesionirani aparati novi in rabljeni, se prodajo ali dajo v najem. Jesch, Massimo d'Azeglio 3. 782

Podpisani naznanja svojim gostom, da predstavi svojo gostilno iz ulice Pietà v ulico Giuseppe Gatteria št. 10 v soboto dne 30. maja ter se ob enem priporoča. — Fran Birsar 779

Letovišniki pozor! V najem se odda krasno stanovanje (na željo tudi meblirano): 4 parketirane sobe, kuhinja (voda v kuhinji), vrt, veranda. Krasna lega ob južni železnici. Kopališče. Smrekov gozd. Pojasnila daje ga Josipina Lebingger, Litija — Kranjsko. 770

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na tedenske ali mesečne obroke. Ulica Caserma 12, I. 767

Dva dobro izvežbana krojaška pomočnika, ter 1 učenca sprejme takoj v stalno službo Filip Merkel, krojač v Ajdovščini. 773

V kratkem se odpre kopališče

:: Bagno Galleggiante ::

Nazionale

Karl Kozmann, lastnik.

Ivan Ostrovška naznanja svojim prijateljem in slav. občinstvu, da prevzame gostilno v ul. del Bosco 16 v četrti 28. t. m. Točil bom belo vipavsko, črno istrsko in dalmatinsko vino kakor tudi izvrstno pivo. Kuhinja bo preskrbljena z gorkimi in mrlimi jedili. Priporoča se udani Ivan Ostrovška.

Nazarij Grižon Sv. Ivan št. 863 nasproti tovarne testenin Gradelli. Novo skladišče vina, istrskega, dalmatinskega in belega vipavskega. Cene zmerne. 775

Poreška klet. Filijalka na Opčinah 176.

Podpisani prodaja naravna vina lastnega pridelka iz lastnih vinogradov, nahajajočih se v okolici Poreča. CENE:

Zeran v sodih najmanj 56 litrov po 16 kr. liler
Vino belo v sodih najmanj 56 lit. „ 20 „ „
Domači tropinovec „ 60 „ „

Za trgovce cene po dogovoru.

Razpošilja se po povzetju. — Vračunane sodove se jemlje nazaj, ako so nepokvarjeni in prasti prevoza.

Ivan Stanich veleposesnik v Istri.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Tischer TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Nad 40-leten vseh
PASTIGLIE PRENDINI
od ogolujene sladke škerje
znajditelj iz izdajatelj P. PRENDINI v Trstu
Počakane z kolajzami in diplomo
Zdravniško priporočane pri grižev, kašlju, hripavosti, kataru.
Podeljujejo pevecem in govornikom čist glas.
Zaloga v lokarni PRENDINI in v vseh boljših lokarnah v Trstu in Evropi.
Pasiti je na nepočtena ponarejanja
ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140
Izbor drog, barv, čopičev, pokostil, parfumov, fin. mlio — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa, tamarinda, malinovec itd. itd.

3-letna pismena garancija!

Nikdar več v življenju!

se Vam ne bo nudila prilika nabaviti si za smatno ceno

K 9.-
mesto 18.-

krasno pristno srebrno

uro za go-
spode **Anker-Remontoir „Gloria“**
v močnem graviranem okovu z dvojnim pokrovom in zlatim obrobom z desetimi k.mni, natančno ideo. Delo fino in natančno. Kazalec sekund itd. z lepo verižico in obveski in elegantnim usnjatim obodkom.

Trije komadi samo K 26.-

Edina pošiljatev po poštenu povzetju
EXPORT UNION odd. 29 DUNAJ 55
Varovati se je sleparskih oglasov in do neba povzdignjenih ničvrednih ponarejanj.

O priliki birmo obiščite

delavnico zlatanin in dragocenostij
Josip Pompilio

TRST, Corso št. 49 (nova palača)

Nalili bodete dragocenosti po takih cenah, da se ne bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se kupi staro zlato o pravi vrednosti. Kupuje in menjava dragocenosti. Vsako v to svrhu spadajoče delo se takoj izvrši.

Naznanilo.

Imam na razpolago okolo 500 hektolitrov črnega vina istrskega. Kdor želi dobro kapljico, naj se obrne na podpisane. Zahteva naj se vzorce. Priporočam se posebno krčmarjem na deželi. Pošiljatev direktna iz Istre. — Cene nizke. Ne manj od 10 hektol. po gl. 10-50.

S. H. ŠKERL Sv. Ivan pri Trstu.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne. Počkaj & Kögl.

Hotel Balkan